

KARYS

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina: 3 mėn. 15 auks., 6 mėn. 30 auks., 12 mėn. 50 auks. Atskiri numeriai 1 auks. 50 skatikų.
Adresas: Kaunas, Laisvės Alėja 12 Nr. «Kario» Redakcija. Telef. 90 Nr.

33 (169) Nr.

Kaunas, 1922 m. rugpiūčio mėn. 18 diena.

IV metai.

Karių uniformos klausimas.

Karių gyvenime didelės reikšmės turi paviršutinė išvaizda, tariant uniforma. Ji jungia karius — atskirai jiems esant ir daro galingumo įspūdžio — rikiuotėje ar manevruojant.

Todel tikslus mūsų kariuomenei uniformos nustatymas be galo svarbu. Kariuomenė turi atrodyti gražiai, kas pasiekama pilniausiu karių apsirengimo vienodumu. Mūsų aplinkybėse reikia tenkintis tuo, ką gauname iš užsienio, todėl vienodumo reikalavimas dalinai nukentčia. Antra — uniforma turi būti paprasta, kadangi kariui tenka kasdieniniai darbai dirbti; ir trečia — ji turi būti patogi įvairiuose gyvenimo, žygiavimo ir kovos aplinkybėse.

Idėjoj mūsų dabartinė uniforma tiems visiems reikalavimams tinka. Tik, deja, nevisame kame, net ten, kur galima, mes jos laikomės. Nežiūrint penktų kariuomenės gyvenimo metų, daug karių, net aukštų laipsnių, nepasirūpina apsirengti nustatyta uniforma: milinės dėvimas be antpečių apvedžionių ir trikampių; kepurės kuo įvairiausių fasonų, ypač rusų; trikapiai bet kaip be jokio grožės nujautimo. Tiesa, viskas brangu, nėra gerų savo dirbtuvių; bet tai nepateisina matomo apsileidimo, tvarkos nežiūrėjimo.

Jau daugiau kaip pusmetis dirba tam tikra uniformos pagražinimo komisija. Kiekviena dalis su tos komisijos pritarimu stengiasi savo uniformą pagražinti. Tik keista: tie pagražinimai atrodo labai nerimti, be

prasmės ir kasdieniniame gyvenime nepraktingi: įvairios nesuderinamos viena su kita spalvos, lampasai, etišketai, sagos — daro mūsų kariuomenę kokia tai svetima, nerimta; tiesa, kariams tai patinka, bet daug kainuoja. Įvedami pagražinimai prives prie to, kad kariuomenė pasidarys labai marga; jeigu paprastos, lig šiol dėvimos uniformos nemokėjom vienodai pasisiūdinti, kas bus įvedus visiokius išsiuvinėjimus, tautines juosteles, aksomo rankoves (artilėrijoj) spalvotas kepurės, lampasus, etišketus, (kavalerijoj).

Kariai turi būti visi, kaip vienas; tuomet kariuomenė darys gero įspūdžio. Vasariniams haki spalvos aprengtos su šalmais, Kauno komendantūros kuopos daug gražiau ir rimčiau atrodo, negu įvairios spalvos kelnėmis su lampasais ir etišketais mūsų ulanai.

Rusijoj po revoliucijos buvo atsiradę įvairių įvairiausių uniformos variacijų, ypač lenkų legioninkų tarpe; kiekviena variacija atskirai atrodė nebloga; bet bendrai visa rusų armija darė iškrikimo ir irimo įspūdžio.

Todel mums nereikėtų viliotis brangiai kainuojančiais blizgučiais; reikėtų verčiau dabartinę paprastą ir praktingą uniformą, labai gerbti ir jos prisilaikyti, papildžius tuos stambius dėl apsileidimo trūkumus, kurie dabar yra. Mums pavyzdys turėtų būti ne rusai ar lenkai, bet rimti anglai.

L-tas N-is.

Kaip kryžuočiai Kauną ėmė ir kunigaikštis Vaidotas.

Kaunas ne sykį, kariaujant lietuviams su kryžuočiais, buvo pastarųjų paaimamas ir lietuvių vėl atsiimamas. Pirmą syk kryžuočiai jį paėmė, pasak lietuvių metraštininko Strykovskio, 1317 m., nors šituo labai abejojama, nes kryžuočių metraščiuose apie tai niekur nerašoma, o juk negalėjo gi jie praleisti neužsirašę savo nugalėjimo!

Bet iš visų atsitikimų, kada kryžuočiai Kauną paėmė, garsiausias gal bus 1362 metų.

Kryžuočiai¹⁾ Kauną imti buvo nutarę 1361 m.

Žvalgyti jo griovių plotis ir gylis ir pilies ir sienų aukštis buvo pavesta broliui²⁾ Enrikui von Schönin- gen; taip pat jam buvo pavedę pastatyti pabūklus sienoms griauti (ugnies šaunamų ginklų tada dar neturėjo ordenas) ir kitas karo mašinas. Visas žvalgybos išdavas ir žygio projektą jis turėjo patiekti grosmeisteriui, aukščiausiam ordeno viršininkui, bet, deja, nors tai būtų mums be galo įdomu, bet šitų žinių metraštyje nėra ir arkyvuose nerasta, tik pasakyta, kad nusprendę buvo Kauną imti ateinančią žiemą.

¹⁾ Sa. r. pr. II — 530.

²⁾ Kryžuočiai buvo vienuoliai ir todėl vadinosi broliais.

Kryžuočiai į Kauną išsirengė iš Ragainės ir keliavo laivais Nemunu. Kauno ėmimas metraštyje šitaip aprašoma taip: ¹⁾

„1362. Kauno pilies apsupimas.

Kaip prūsų ²⁾ ordeną valdė brolis Vinrichas ³⁾, kraštas ir jo valdytojai buvo labai gerbiami ir teisingai išgarsėję. Šiais metais brolis Volframas von Baldersheim, didysis komturas, Hennigas Schindekop, vyriausias maršalkas, rūpinosi rengimosi darbais prieš Kauną. Brolis Ortolfas von Trier, Elbingos komturas, Balgos komturas Ulrichas Fricke, brolis Kunonas von Hattenstein, Rüdigeris von Elner Sambijos advokatas, viršininkai su savo išrinktaisiais valdiniais ir magistras su krašto vyriausybe, apie kurią aukščiau pasakyta, išvyko prieš Kauną su svečiais iš Anglijos, Italijos, ir laisvais su reikalingu vėju nuplaukė Nemunu. Patalom praėjo pro Veliuoną, Bistenę ir nusileido ties Kaunu, kur teko laukti trys dienos, kol nugrindė tiltus ir priėjo prie pilies.

Kęstutis gi, surengęs didelę kariuomenę, atėjo pilies atmušti. Bet kryžuočiai jį su jo kariuomene priverstė atsitraukti, ir tuo būdu magistras galėjo apstoti su savo kariuomene pilį, iškasė griovį nuo Neries iki Nemuno, nutvėrė stiprią tvorą su bokštais, apkasė, kad galėtų atsilaikyti ir nuvaryti priešininkus. Brolis Hennigas, magistro įsakytas, kaip nusimanydamas paskirstė kariuomenę, kam reikės likti vietoje, dalį nušuntė į salą, ties kuria buvo laivai ir t. t., trečią dalį kariuomenės [pastatė ties pilim, drąsesnius ties tvora ir t. t. Galop paliepė pastatyti mašinas ir kitus pabūklus sulig pilies akščiu, kuri buvo labai aukšta ir stipriai pastatyta. Bet čia teko atsitraukti, nes iš pilies paleido daugybę strėlių, per kurias negalima buvo atsilaikyti. Tada dailidžių viršininkas Markvardas von Marienburg pastatė vieną mašiną arba pabūklą (vokiškai tūmeler) ⁴⁾, kuriuo išmušė vieną bokštelį iš pilies sienos Nemuno pusėje. Tuo tarpu ir meisteris Motie-

¹⁾ Šita dalis straipsnio išversta iš kryžuočių ordeno, jam šikūrus prūsų krašte, istorijos šaltinių rinkinio, vadinamo „Scriptores rerum prussicarum“, iš II tomo, 513 — 538 p. p. Versta iš lotyniško teksto: pasakojime yra daug neaiškumų.

²⁾ Tai yra, kryžuočių, įsikūrusių prūsų krašte.

³⁾ Vinrichas von Kniprode, ordeno grosmeisteris, 1351—1351.

⁴⁾ Šita pastaba yra pačiame originale.

jus, Karaliaučiaus dailidė, pastatė tokį pat pabūklą, kuriuo iki pamatų išardė bokštelį, ką stovėjo ties Nemunu; šituo pabūklų jis taip pat smarkiai ardė ir pilies sienas. Ir strasburgiečiai su pasistatytais pabūklais skubiai draskė sienas. Paskui šitie dailidžių viršininkai, būtent, Markvardas von Marianburg, pastatė bokštą aukščiau sulig pilim ties gioviu, ir meisteris Motiejus iš Elbingo tokią pat aukščio iš rytų pusės ir nuritoją į tą vietą, kur stovėjo Ragainės broliai.

Kunigaikštis gi Kęstutis neapsakomai susirūpinęs su didele daugybe kariuomenės stovėjo paliai Nemuną, vidui Algirdas su savo bajorais, o Smirtenis ties Nerim; jie tarėsi ir skubiai svarstė, kuo būdu galėtų išgelbėti pilį nuo šitokio apsiautimo.

Tuo tarpu ir magistras Vinrichas su savo višininiais išmintingai svarstė, kuo būdu tikybos ir kryžiaus talkininkams galėtų pavykti išgriauti pilis iš pamatų. Nusprendus buvo paimta griovys ir pristumta pabūklai, iš kurių galima buvo nusileisti į pilį. Šitai matydami pagonyms pastatė ant vienos kelias plytų rietuses, kad nuleidžiamasis tiltas žemiau būtų ir nekenktų. Pagonys dėl kovos dieną — naktį negalėdavo gauti atilsio — jie tačiau narsiai gynėsi: su įrankiais jie nusileido ir pastatė ties Nerim bokštą, iš kurio strėlomis jie darė daug nuostolių, bet jį meisteris Markvardas įmetė į Nerį, kaip liepos lapą, ir jų puikybė buvo pažeminta. Galop prūsai ir vokiečiai greitai įėjo į vieną bokštą, sudegino namą ir pradėjo griauti pilies sienas. Tačiau atvyko pagonų nuo pilies sienų ginti aikštės ¹⁾, kurios sienas kryžuočiai buvo jau beveik išjudinę; ir iš tikrųjų, jį sugriuvo su pagonimis; atėję kryžuočiai juos išžeidė arba išmušė ir tuo būdu aikštė buvo paimta, o pagonys priversti buvo slėptis į pilį. Ten žuvo kryžuočių kartu su pagonimis, niekas neišėjo ir visi sudegė ugnyje; vokiečiai su įnirtimu šoko į spragą ir čia sudegė Morungos komturas, Jonas von Czeno, vokiečiai ir du broliu; stumiamasis elbingiečių bokštas taip pat sudegė. Kai kas iš švečių buvo ugnies sužeistas. Grovas von Sponheim su savo vėliava ²⁾ didvyriškai puolė prie pilies, paskui jį ėjo ordeno vėliava, grovas Gerhardas von Virneborg ir du kunigaikščiai von Hohenloe su kitais piligrimais šoko, paskui juos šv. Jur-

¹⁾ Ant pilies sienos.

²⁾ Tam tikras kareivių skaičius.

Iš Dzūkų pafrontės.

Pernai žiemą aš su savo kuopa saugojau demarkacijos liniją viename Dzūkijos kampely.

Vieną vakarą man tik atsigulus įėjo pas mane kareivis ir pranešė, kad tokios ir tokios sargybos link girdėti šaudymas. Aš pašokau, užsimečiau mūšinę ir išėjau laukan, bet nieko neišgirdau. Nesuskubau jelti į vidų ir uždaryti durų, kaip vėl įsiverstė tas pats kareivis ir uždususių balsu pranešė, kad jis girdi šūvius.

— Turbūt tau ausyse šaudo, — tariu jam. Aš ilgai klausiau ir jokio šūvio neišgirdau.

— Tikrai šaudo, Tamsta Vade! Aš užuvėjoj klausiau ir aiškiai girdėjau“.

Antru kart išėjau laukan. Blaktelėjus vėjui, kuris staugė apie kampus, išgirdau kelius šūvius toje pusėje, kaip kareivio buvo pranešta.

Tuojuo įsakiau paduoti arklis ir išvykau į sargybas, iširti, kas atsitiko. Važiuojant sargybon dar kelius kartus girdėjosi šūviai. Bet paskiau nutilo ir nutilo. Nuvykęs radau visus žmonis ant kojų ir prisiruošusius atremti prieš puolimą.

Padėtis buvo tokia. Į mūsų sargybą iš lenkų pusės buvo paleista keli šūviai; mūsų lenkams atsakė; iš ten vėl pasigirdo keli šūviai, mūsų lenkams vėl atsakė.

Pagaliau tie ir kiti nutilo. Pasibaigus susišaudymui iš lenkų pusės į mūsų N sargybą buvo atvykęs vienas lietuvis žmogelis; jis pranešė, kad į jų kaimą, kuris yra prieš mūsų sargybą, buvo atvykę kokie dešimtis lenkų. Tie lenkai išėjo iš kaimo šaudę į lietuvių sargybą. Paskiau grįžę kaiman ir, apiplėšę kelius ūkininkų, išvyko atgal, į savo užtvorą.

Nieko tokio neatsitiko, bet nakties poilsis sargyboms buvo suardytas. Reikėjo būti pasiruošusiems, kol išauš. Prašvitus prieš puolimas darosi nebaisus, nes galima orientuotis ir duoti priešui tinkamas atremimas. Pamatęs, kad pavojaus nėra, bet visgi neįsitikinęs, kad priešas nebandys iškrėsti kokio nors „šposo“, išvykau pažiūrėti į kitas sargybas ir užtvoras.

Vėjas didėjo. Pakelė medžiai liūdnei ošė, barškindami sustingusiomis šakomis. Likusios žolės stagarai vėjo blaškomi švilpė, dejavo. Snigo. Pažeme bėgo sniego bangos. Keltas vietomis buvo užpustytas. Mano arklukai nenoromis dribseno tolyn.

gio vėliava¹⁾, kurią nešė Jurgis von Hirtenberg, paskui juos ėjo ragainiečiai. Maršalkas, eidamas savo pareigas, viską rūpestingai prižiūrėjo, mašinas ir t. t. Meisteris Markvardas pastatė naują mašiną svarbiausioje pozicijoje, kuri savo milžiniškais sviediniais²⁾ taip išjudino pilies sienas, kad jos buvo jau bepradedę svirti. Kariuomenėje visiem jau buvo nusibodę ilgai stovėti ir vargti, o tai jau tęsėsi 14 dienų. Todėl magistras žinovų patariamam nusprendė pulti. Paliai sieną buvo sustatyti mūrininkai, kurie buvo pasirengę ją ardyti. Gyventojai iš vidaus ją bandė pataisyti, bet

krikščionys iš lauko juos nuvijo. Galop verbų dieną broliai apsupo pilį iš visų pusių, tikėdamiesi įeisią pro spragą, kurią savo pabūklų išlaužė meisteris Markvardas von Marienburg; bet iš spragos krikščionims buvo padaryta daug žalos strėlomis, ir jie smarkiai gynėsi, kad jų neįleistų. Pasitaręs magistras liepė pabandyti spragą dar labiau išgriauti ir įsakė darbuotis dieną naktį iki šv. Paraskevos.

(Bus daugiau).

Leit. Bkt.

Gamuro Draugas

Didžiojo karo atsiminimai.

(Žiūr. „Kario“ 31 Nr.)

Rusai traukiasi iš Žemaitijos.

Rusų kariuomenė, stovėjusi Plungės miestelyje, pradėjo veikiai nerimauti. Vakarų pusėje beveik kasdien griaudė patrankos. Kulių ir Kartenos vieškeliais traukė pėstininkų ir kazokų būriai. Vieni — su lauko virtuvėmis, šovinių dėžėmis ir kitokia karo medžiaga — traukė Kartenos ir Kulių linkui, o kiti — grįžo atgal. Ėmė lakstyti vokiečių orlaiviai. Kai kur jie numetė vieną kitą bombą ir sukėlė paniką.

Pamatę rusus grįžtant žmonės nusiminė ir su baimė klausinėjo, ar jie nesitraukia atgal. Žemiečių viršininkas įsakė iki balandžio mėn. 14 d. pataisyti visus vieškelius, kad galima būtų važiuoti automobiliais.

Kai kurie kareiviai patarė žmonėms bėgti. Žmonės ir patys suprato, kad išbėgus „pyragai nelaukia“ ir visaip tą dalyką svarstė. Vieniems atrodė geriau būsįą pasitraukus, kiti ryžosi pasilikti vietoje.

Tačiau daugelis netikėjo, kad vokiečiai eis pirmyn. Šiaurės Vokietijos dalis — Mažoji Lietuva — kyšo siaura juosta tarp Rusų valstybės ir Baltijos jūrų.

¹⁾ Kryžuočių kariuomenėje buvo dvi svarbiausios vėliavos: pačių kryžuočių — šv. Panos Marijos, ir antra buvo svečių, vadinama šv. Jurgio.

²⁾ Tai buvo akmenys.

Nuo Rusijos pasienio ties Kretinga bus iki Klaipėdos kokie 23 varstai, o nuo Nemuno — 70. Todėl daugelis manė, kad vokiečiai neišdrįs eiti į Žemaičių gilumą, nes pralaužę ties Tilže ar Nemunu frontą, rusai lengvai galėtų jiems užėiti į užpakalį; ir vokiečiai atsidurtų kaip maiše, apsupti rusų kariuomenės.

Bet kad ir kažin kaip galvojo ir samprotavo žmonės, tačiau visi buvo vienodai atsargūs. Nors buvo dar tik balandžio mėn. pradžia, tačiau visi skubėjo artinti dirvas ir sėti vasarą.

— Jeigu vokiečiai ir eitų — galvojo žmonės — vis dėlto pasėtų javų negi išrankios. O jei kariuomenė ir apmindžiotų kiek laukus, vis tik užteks duonas.

Taip galvojo žmonės pradėjo kasti duobes, kad per būsimas kovas turėtų, kur pasislėpti. Visi subruzdavo kasti į žemę įvairius daiktus, tik atsargiau, negu pernai vasarą. Mat tos vasaros prityrimas gerokai juos pamokė!

Bėgame.

Balandžio 13 dieną tėveliai sugrįžo iš Plungės labai susirūpinę. Visi laukė kažin ko nepaprasta; buvo girdėti įvairių kalbų. Pasitarę kiek, nutarėme rytojaus dieną bėgti.

Bevažiuodamas sutikau du žvalgu, kurie tikrino sargybas. Jie pranešė, kad visur ramu, bet sargybos nemiega ir pasiruošę. Nuvykęs į kitas sargybas radau visa tvarkoj. Grįžti namo, į savo užtvary, negalėjau; taip pastė, kad nieku būdu negalima būtų buvę rasti kelio. Bijodamas paklysti ir su arkliais patekti lenkams į nagus, likau kaime laukti, kol išauš.

Ūkininkas, [pas kurį sustojau, dar nemiegojo. Įengus man jo pirkion, jis atsistojo, išėjo iš užstatės ir pasisveikino.

— Tai, ponaic, čėsai, — prabilo jis į mane. — Neduoda ciej velniai (lenkai) acilsėc ir gana. Buvau jau užsirangis ant šilto pečiaus, tai kaip pradėj pauškycie, kaip pradėj, ir turėjau nulpc. Ale aš misliau, kad padlos neis, o dar tokiam ori. Ale prašau, ponaic, sėsc, apsišlic...

Kiek patylėjęs vėl fare:

— Kvacki jūs vyrukai — kaip cik pasigirdo šūvis, tai tep kap vienas už šautuvų ir nužė an linijos.

— Tai ir jūs, tėvuk, vergstat, — tarčiau aš. — Bereikalingai — būtumėte miegoje sau ant pečiaus

ir tiek. Mums tai kitas reikalas, mes tam pašaukti, kad nežiūrėtume nei miego, nei nieko, bet jum?..

— Kap tai, ponaic, — užprotestavo senis. — Jei jūs vargstate, tai ir mum reikia vargti. O kuo gi mes geresni? Visų mūsų vienas vargas... Jeigu ciej velniai ateltų, tai jau aš nepasiliktau nuo kareivių... Paliktau namiej bobų, tegul su velniais vajojo. Aš negalėtau gyvent.

Jis nutilo, atsiduso, matyti giliai sujudintas savo kalba, ir atsisėdo užstatėn. Paskiau prisikimšo išsiėmęs iš brusloto kišenės pypkę ir užsitraukęs keilius dūmus išsižiojo ką tai sakyti, ar klausiti. Bet tuo tarpu prasivėrė durys, ir pirkion įėjo koks tai žmogus nuo galvos iki kojų apneštas sniegu. Tai buvo to ūkininko, pas kurį aš buvau, kaimynas.

— Tegul bus pagarbintas... tarė jis. — Oi, vyreliai jūs mano, koks oralis; cik, cik dasikasiau. Ne- kitap, kap kas nor pasikorė.

Nusikratęs sniegą jis pasisveikino su šeimininku, paskui su manim ir atsisėdo stalo gale.

— Tai ir tu, šuniu, nemiegi, paklausė jo šeimininkas.

— Kur ca tau miegosi? Kap cik susipyškino an linijos, tai ir miegas dzingo.

— Nuvaziuosime kur nors už Plungės — tarėme sau — ir palauksime kokias 3 — 4 dienas, kol pasibaigs kovos. Kai rusai išvys vokiečius, mes ir vėl grįšime namo.

Rytmetį, 14-tą, mane prikėlė smarkus patrankų šaudymas. Nors buvo 3 valanda, tačiau visi jau buvo sukilę. Skubiai apsirengęs išėjau į kaimą. Vidury kiemo stovėjo ratai, į kuriuos tėvelis kraustė daiktus.

Kada vėžimas buvo prikrautas, nuėjome pusryčiauti. Papusryčiaavę ėmėme kinkyti arklius. Tėveliai tuojau išvažiavo, o aš, jiems sutikus, pasilikau namie.

Po kiek laiko kulkosvaidžiai ir šautuvai nustojo tratėję, ir diena praėjo ramiai. Vidudienį Kartenos pusėje pasirodė dideli pilkų dūmų kamuoliai. Po kiek laiko tokie pat dūmai pasirodė Rietavo pusėje.

Vakare tėvukas pagrižo namo, ir ėniėme vėl tartis.

Kitos dienos rytą buvo ramu. Mužu su tėveliu linksmi kalbėjomės tikėdamies praleisia tą dieną ramiai. Staiga pasigirdo pragariškas patrankų trenksmas, kad net langai ir durys sudrebėjo. Sučirškė kulkosvaidžiai.

Mudu su tėveliu, ilgai negalvodami, pakinkėme arklius pradėjome bėgti. Dardėjome kaip patrakę — nežiūrėjome nei kalnų, nei duobių. Jau padarę geroką galą prisiminėme, kad namieje pasiliko turto aprašymas. Kas daryti? Valandėlę pasitarę, vėl sprukome pirmyn, kad net vėjas švilpė ausyse.

Keliu traukėsi Plungės linkui kariuomenės gurgulė ir pėstininkai. Gavę progos, praspaudėme skersai kelią ir dirvotarpiais pasileidome Salantų kelio linkui. Po kelių minučių jau buvome pas Ilgapolio dvarą, antroje Plungės pusėje. Netoli Truikių kaimo pasitikome keturius kareivius, kurie, vos pavilkdami kojas, ėjo Kalvarijos linkan. Paprašėme juos sėsti. Iš kalbos su jais sužinojome, kad jie ėjo iš Plungės, kur

gulėjo ligoninėje. Šianakt juos išvarė iš ligoninės ir liepė eiti, kur nori. Jie ištikrųjų atrodė ligoniais: jų veidai buvo išblyškę, o vienas baisiai kosėjo.

Atvažiavę į Truikius, sustojome. Čia mūsų laukė motutė.

Tėvelis su mamyte ėmė ruoštis apie vežimą tolesnei kelionei, o aš išėjau į Plungę pažiūrėti, kas tenai darosi. Kelias buvo pilnas žmonių, moterų ir vaikų; visi jie bėgo nuo vokiečių.

— Kur jūs bėgate? paklausiau.

— Nežinome patys. Bėgame, kur akys mato.

Ir pabėgėliai pradėjo man pasakoti, kaip vakar rytą vokiečiai užpuolė rusus ties Kartena. Rusai neišturėję ir, padėgę Kartena, pasitraukę. Šryt vokiečiai vėl užpuolė rusus. Rusai buvę prastai apginkluoti ir todėl, negalėdami priešintis, pasitraukę. Persigandę žmonės išbėgiojo, o kitus išvarė kazokai.

Miestelyje buvo didelis sąjudis. Valdžios įstaigos skubiai kraustėsi, gyventojai bėgo galvotrūkčiais.

Už poros varstų buvo girdėti šaudantis vokiečius su rusais. Kai kas pasakojo matęs vokiečių žvalgus visai netoli nuo miestelio.

Gatvėje stovėjo išsirikiavusi kuopa kareivių. Gal koks tik dešimtis iš jų turėjo šautuvus. Iš gretimų namų išėjo oficerius ir kareivis su vėliava.

— Ramiai! pasigirdo komanda.

Kareiviai nusiėmė kepures, persižegnojo ir ėmė kalbėti „Tėve mūsų“. Paskui oficerius ištraukė iš makščių kardą ir nusivedė juos.

Šūviai ėjo vis smarkyn ir smarkyn. Šautuvai ir kulkosvaidžiai tratėjo be paliovos. Po laukus jodinėjo išsisklaidę kazokų būreliai. Jie laukė vokiečių ir ragino žmones skubėti bėgti, kad nepakliūtų į ugnį.

(B. d.).

Kitų valstybių armijos.

Čeko-Slovakija.

Vasaros manevrai.

Čekų-Slovakų Respublikos Prezidentas Masarikas, lydimas Krašto Apsaugos Ministerio, Prancūzų

Karo Misijos viršininko generolo Mitelhauzero ir aukštesnių Čekų ir kitų šalių karo ir politikos asmenų dalyvavo šią vasarą visų ginklų rūšių Čekų-Slovakų kariuomenės manevruose, kuriuos vedė papulkinin-

— Tai ir mani, žinai, padlos nuo pečiaus nulupo.

Tai taręs jis priėjo prie lango ir prisidengęs rankomis nuo šviesos pažiūrėjo kieman.

— Cikrai oras padūko, nieko nematic, — kalbėjo šeimininkas grįždamas nuo lango į užustalę.

— Žinai, vyrali, ne kas nor pasikorė, o graičiausia ožys kelius lenkus užbadė.

— Koks tai, tėvuk, ožys pasijdomavau aš.

— Ar tai, ponaic, nežinote? — nusistebėjo senis ir pradėjo aiškinti man apie ožį. — Pernai gali mūs ažaro lenkai buvo pastati savo sargybų. Bet in antrų ar trečių dženų turėjo pasitraukcie, nes toj sargyboj ėmė vaidzincis. Acirado kokis juodas ožys ir nedavė jiem ramumo. Kap cik sutems, tai tas ožys ir cia, pas juos. Ir, sako, kap pradės bliauc, kap pradės badzyc, tai visa jų sargyba ir išlaksto. Ko jie nedarė: ir šaudė, ir keikė ir žagnojo, bet nieko neišėjo — turėj pasitraukc ir gana. Lenkai pasitraukė ir mūsiškiai tų vietų užėmė; jų nei ožys, nei niekas nekibino ir po šai dženai ty stovi.

— Netikiu, tėvuk, kad kas galėtų ten vaidintis. Jokių vaidinimų pasaulyje nėra. Gal jie pabijojo, kad

mūsiškiai jų neužpultų, tai ir pasitraukė, — tikrinau aš senj.

Bet jis ir klausyti nenorėjo.

— Kų jūs, ponaic, šnekat. Senais čėsais valdzinosi ir dar vaidzinasi. Apie šitų ožį tai visa apylinkė gali patviryc. Mažum del gerų žmonių tai jokių vaidzinimų nebūna, bet tokiem velniam, tai viskas gali pasirodzc.

— Būtų labai garai, pradėjo kaimynas: kad tokių ožų daugiau acirastų, tai gal padlas Varšavon suguity, ba jau jie nežino, kur savo nosis kišcie. Ir kad nor jau būtų kam; dar padlos apdriski, alkanai ir kverbiasi pas gerus žmonis. Anų džen buvo pas mani iš anos pusės linijos moteriškė, mano giminė, tai pasakojo, kap jie gyvena. Net baisu ar gaila darosi klausont. Sargyboj, sako, stovi čystai nuogulėliai, cik tyrai kokiu skylėtu palu apsisupi. O, sako, kap jau šara juos! Daugiau nieko neduoda kap cik lubinus. Bet ir tų lubinų neturi, sako kap išvira, tai aprič vandenio nieko nerasi. Užtai tep ir plėša mūs žmonis. Niekas negali jiem pasisukc an akių. Šimtų rozų aršiau dāro kap vokiečiai.

— Ale kų ca ir šnekėc, — pritarė jam šeimininkas. — O visgi ledokai laikosi ir gana. Nei an

kas Burginjonas, viršininkas žvalgybos kursų, štabo karininkams

Manevrai buvo vedami naujausiais karo vedimo principais, pritaikant naujausias kovos priemones ir dalių vadovavimą.

Artilerija padarė keletą kovos šaudymų. Tankai, oro laivynas, ryšiai naudojantis bevieliu telegrafu, orlaiviais ir karveliais buvo visai suvartoti manevruose ir bendrai imant gautas tikras kovos vaizdas.

Besvarstant iš vadovaujančių sluoksnių buvo pabrėžta, kad geriausią rolę šių dienų karuose atleka orlaiviai, kadangi vadovybei tik jie gali palengvinti žinoti, kas darosi kovos lauke ir duoti tinkamai gruoduoti jėgas

Lenkija.

Radiostotis Varšuvoje

Darbas statant didžiausią radiostotį Varšuvoje jau eina.

Stotis bus pastatyta citadėlės forte (II A). Visą darbą atlieka Amerikos B-vė „Radio-Korporation“. Aparatai jau atvežti į Danšką ir greitai laiku bus pristatyti vieton. Baigiama statyti siuntimo stoties būstas. Pradėtas statyti stiebas. Priėmimo stotis bus statoma arti Grodzisko. Šiaurės Amerikos pakrantėje B-vė „Radio-Korporation“ atiduoda Lenkijai vieną stotį, kur galės būti duodamos telegramos Lenkijon ir atgal.

Statyti Varšuvos stotį baigs šiais metais, vėliausia pirmame 1923 metų ketvirtadalyje.

Pastatyti minima stotis Lenkijai kainuos arti milijono dolerių.

Pietų Slavija.

Gyventojų švietimas

Patikrinus gyventojų skaičių Pietų Slavijoje, pastarod, kad Serbijoje esama iš šimto žmonių, mokančių skaityti ir rašyti vyrų 33, nemokančių 67. Moterų mokančių skaityti ir rašyti 7, nemokančių 93

Rusų karo biblioteka.

Rusų karių emigrantų grupė Bielgrade atidarė rusų karo biblioteką ir skaityklą. Bibliotekos tik-

slas duoti rusų kariams emigrantams švietis ir įsigyti žinių.

Rumunija.

Biudžietas.

Už pirmus du mėnesius šių metų Rumunijos išdant įplaukė 1.200 milijonai lėjų, tuo laiku išlaidų buvo 517 milijonų. Gauta daugiau kaip sąmatoje 692 milijonai lėjų.

Jei pajamos ir išlaidos tokioje pat proporcijoje eis visus metus, galimas dalykas, kad per metus galės būti milžiniška suma — keturi milijardai prie bendro biudžeto 10 milijardų lėjų.

Švietimas ir moralinis auklėjimas Čekų-Slovakų kariuomenėje.

Vidaus organizuotė.

Švietimas ir moralinis auklėjimas tiek pat būtinas dalykas, kiek ir bendras karinis mokslas ir auklėjimas. Kiekvienas Čekų-Slovakų karininkas turi pats įsigyti tiek mokslo žinių, kad galėtų būti mokytojas ir auklėtojas. Pamatinis auklėjimo vienetas yra batalionas. Švietimu ir moraliniu auklėjimu rūpinasi švietimo skyrius (osvėty velbov). Visi divizijos švietimo skyriai yra divizijos švietimo referanto žinioje. Švietimo darbo priekyje kiekviename kariuomenės rajone yra rajono švietimo referantas. Vyriausioji švietimo ir auklėjimo priežiūra ir globa kariuomenėje pavesta civiliam šefui prie Generalio Štabo viršininko. Jo skyriuje, vadinamajame „Vyriausio Štabo Mokslo Skyrius“ — yra penki skyriai, būtent: 1) karinių mokyklų ir mokymo, 2) kūno auklėjimo, 3) švietimo bei moralės auklėjimo ir propagandos, 4) statistikos-archyvo, 5) terminologijos ir kalbos kursų. Tik pirmąjį skyrių veda karininkas (1921 m. pranc. tarnybos pulk.leit Sonart); likusių kelių skyrių priekyje stovi valdininkai (pedagogai).

Švietimo skyriai.

Iš tinkamesnių šiam darbui karininkų bei kareivių batalione organizuojamas švietimo skyrius, žiūrint, kad nuo kiekvienos kuopos bei komandos į jį įeity po du nariu. Nariai švietimo skyriaus darbą pasiskirsto, kokį kuris gali dirbti. Pavyzdžiui, vienas bus valstybi-

bolševizmo užėina, nei kitos kvarabos. Na bet nėra ir dzyvų, kad laikosi. Sako, kad prancūzai jiem daug dadeda. Sakykit, panaic, — kreipėsi jis į mane. — Ar ciesa, kad prancūzai aina prieš mus?

— Taip, tėvuk, prancūzai eina prieš mus, jie nori, kad mes susijungtumėm su lenkais, mes gi to nenorim, — paaiškinau aš.

— Tai žiūrėkit, prancūzai nori, kad mes su tais razbainykais susijungtum. Tegu jie kur galų gauna! Kam mum jų reikia. Rodos, kad be jų mes negalim gyventi Prancūzai, tur būt, keršina mum už senus česus. Žmonės pasakoja, kad prancūzai bėgdami kedaisce iš Maskolijos buvo mūsų kaimi sustoję. O jų tas vadas Paleonas, sako, mūsų miestelyj yra nakvojis. Nežinia už ką tiej prancūzai buvo an mūsų kaimo užpykj. Išeidami žadėjo atkeršyc. Tai dar turi būt ir keršina, pifudzydami an mūsų lenkus, katriej to cik ir laukia kad jų inkųsc.

— Graiciausia jėp ir bus, — pritarė kalmynas. — Bet jiem visiem gali galas paraic. Kažin, panaic, ar bolševikai nesirungia an lenkų aic? — kreipėsi jis į mane.

Aš jiems paaiškinau, kad vra žinių, buk bolše-

vikai rengiasi puliti lenkus ir kad tai gali būti. Jie tuo labai buvo patenkinti.

— Taigi, taigi, džiaugsmingai pradėjo svetyt — Aš girdėjau miestely, kap žmonės šnekėjo, kad bolšavikai cikrai rangiasi an lenkų. Ir kų mislinat gali juos suduuzyc. Bolševikų, sako, daug vaisko yra. Ir kap siūpters, tai lenkų ir nėra, nepamūcys nei jų prancūzai.

Gerai būtų, kad juos pamokyt, — rusčiai tarė šeimnininkas. Ba jau jie nežino, kap neicis, išlindus iš po ruskio skverno.

Šiuos žodžius ištarius papecky) suplumpsėjo sparnais gaidys ir kelius kartus prarėke ku-ku-re-ku. Pažiūrėjau į laikrodį — buvo antra valanda pasibaigus. Dzūkų politikai atsistojo nusiziovavo ir tarė:

— Aisim kiba gult. Lenkai, turi būt, neis, ba ir velniai jau peklon nusitraukė.

Atsisveikino, išsiskirstė — vienas pro duris, kitas ant pečiaus. Ai ir pradėjau snausti.

Naktis praėjo ramiai. Išaušus sugrįžau į savo užtvargą.

P. Kalikauskas.

nės tvarkos ir piliečių teisių mokslo mokytojas, kitas — tautos ūkio, politikos ir geografijos, trečias — istorijos—literatūros ir t. t. Švietimo skyriaus priekyje stovi jo pirmininkas (náčelnik). Jis tvirtinamas pareigose divizijos švietimo referanto, pristačius bataliono vadui. Švietimo skyriaus pirmininkas rūpinasi sudaryti pamokų programą, įsteigti biblioteką ir skaityklą, šaukia švietimo skyriaus narių susirinkimus pasitarti, rūpinasi padedamosiomis bibliotekomis ir, apskritai, sprendžia visus dalykus, kurie liečia švietimo darbą.

Švietimo skyriaus pirmininkas gali būti būrio vadas, bet turi būti paleistas nuo tarnybos po pietų. Kiti švietimo skyriaus nariai paleidžiami nuo užsiėmimų būtinai kartą savaitėje po pietų.

Švietimo skyrius daro susirinkimus kartą savaitėje, paprastai šeštadieniais po pietų. Susirinkimas renkasi žiūrėti programos ateinančiai savaitei ir išdalyti lekcijų mokytojams. Programa skelbiama įsakyme batalionui sekmadieniais arba pirmadieniais. Švietimo skyriaus susirinkime dalyvauja ir bataliono vadas, kad galėtų viską žinoti ir padėti švietimo darbui.

Kai kada daroma pulko švietimo skyrių susirinkimai, kuomet pulko dalis stovi vienoje vietoje.

Esant reikalui ir galimybei švietimo darbui kopuojami darbininkai iš visuomenės.

Įgulose organizuojami įgulos švietimo skyriai; į juos įeina visi įgulos dalių švietimo skyrių pirmininkai. Įgulos švietimo skyrių susirinkimuose tariasi, kaip steigti bendri įgulos kursai ir organizuoti ekskursijos, kai kada ir apie įgulos bibliotekų ir skaityklų steigimą. Įgulos skyriai dirba susidėję su piliečių kultūros švietimo organizacijomis.

Švietimo referantai.

Švietimo darbui suvienodinti kariuomenėje, visose divizijose ir apskričių štabuose skiriami švietimo referantai. Jie turi būti tinkamai paruošti, kadangi jų darbas labai svarbus ir nuo jo priklauso visos tautos auklėjimas. Su juo palaiko stiprius ryšius dalių ir įgulų švietimų skyrių pirmininkai.

Be kareivių švietimo priežiūros referantas rūpinasi papildyti bendrą karininkų švietimą ir paruošti juos mokslo bei auklėjimo darbui. Raštinės darbui referantai duodamas inteligentas puskarininkis ir pasiuntinys. Švietimo referantai darbuojasi ir piliečių švietimo įstai-gose bei organizacijose.

Apskrities referantas yra ryšio grandis tarp divizijos referanto ir Apsaugos Ministerijos ir jam priklauso švietimo darbo priežiūra. Prie apskrities štabo steigiami kursai švietimo darbininkams, bibliotekos vedėjams ir kt. ruošti, kad jie papildytų trūkstamas žinias, ypač jaunųjų, ką tik pradėjusių švietimo darbą karininkų tarpe.

Apskrities referantas pristato Apsaugos Ministerijai kandidatus į švietimo skyrių pirmininkų vietas didelėse įgulose.

Su švietimo referanto pareigomis negali būti surišta jokia tarnyba ir asmenys užimantieji šias vietas negali būti iš karo dvasininkų skaičiaus.

Ginklų ir kovos daiktų skaičius, sunaudotas Vokietijos didžiajame kare.

„Narodna Obrana“ paduoda šias įdomias žinias. Bendras priruoštų Vokietijoj per karą šautuvų, karabinų ir pistoletų skaičius siekia 10 milijonų štukų. Penki mėnesiai iki karo pradžios dienos gamyba duodavo 1200 šautuvų, vėliau mėnesio gamyba priėjo iki 250.000 štukų. 1916 m. vidurį per mėnesį gaminama

2.300 kulkosvaidžių. 1917 m. vasarą — 7.000, o tų metų rudenį — 13.000 štukų. 1917 metais pagaminta daugiau kaip 2 milijardu šovinių šautuvams ir 110 milijonų šovinių patrankoms. Sunkioji artilerija 1918 m. turėjo 1660 batarijų. Lengvoji artilerija gaudavo kas mėnuo iš dirbtuvių naujas patrankas vieton sugadintų: 1916 m. — 1.500, 1917 — 2.000 ir vėliau 3.000 patrankų. Minosvaidžių kiekviena 1917 metų mėnesį buvo išleidžiama 4.300 štukų. Šviečiančių šovinių priruošta 75 milijonai, o signalinių 193 milijonai. Išdirbtų spygliuotų vielų skaičius buvo toks, kad galima būtų jomis apsupti visa Vokietija nepertraukiamu tinklu 65 metrų platumo. Kas mėnuo pristatoma buvo į pozicijas 20 milijonų maišų žemės, apkasams daryti. Šalmų (kaskų) ir priešdūjinių kaukių gaminama buvo arti 300 000 kas mėnuo. Kartografijos skyrius išspausdino 800 milijonų žemėlapių. 1918 m. vasarą vokiečiai turėjo 40.000 automobilių; sunku buvo jiems gaminti jie, nes jautėsi gumos ir kitos medžiagos stoka.

Šie skaitmenys aiškiai liudija, kokio didelio įtempimo pasiekė vokiečių pramonė per karą, nežiūrint blokados, varžančios medžiagos pristatymą.

Majoras Ruzancovas.

Švietimo darbas Gudijoje.

Nežiūrint sunkių medžiaginių sąlygų dėl šių dienų ekonominės Rusijos padėties šviesuomėpei, ji dirba nenuilsdama.

Energingai dirba ir Gudų šviesuomenė. Vitebske leidžiamas etnografinės komisijos prie vietinio archai-logijos instituto mėnesinis žurnalas „Bieloruskij Etnograf“ (Gudų Etnografas). Pirmuose numeruose (šių metų balandžio ir gegužės mėn.) supažindina su užsi-brėžtu darbu.

Minimojoj etnografinėj komisijoj per šių metų tris mėnesius skaityta 14 pranešimų, juos baigiant kar-tais surašytųjų liaudies dainų dainavimu. Komisijos narių surinkta nemaža dalykėlių iš tautos būties ir jos vystymosi. Surašyta daug dainų, pasakų, patarlių ir kt.

Komisijos priekyje stovi gudų mokslininkas A. O. Šliubskis.

Prie Vitebsko gubernijos ekonominės tarybos su-daryta komisija šviesti Vitebsko gubernijai.

Vietinės moksleivijos iniciatyva Polocke susidarė Polocko — Vitebsko Gudijos Istorijos - Etnografijos draugija. Koševičių bažnytkiemyje (Suražo apskr.) su-sidarė etnografinis ratelis.

Nors kai kur, k. t. Lepeliuose, vietinė tarybų ad-ministracija iš amžinų krašto rusintojų — rusų atsių-stų iš Maksvos, kai kada švietimo darbą trukdo, bet neatsižvelgiant į tai, švietimas Vitebsko gub. eina gy-vai, ypač etnografinėje srityje.

Tikrojoj Tarybų Gudijoj — Minsko gub. — uoliai varomas šalies švietimas. Gudų Akademijos centro bu-vo nusiųsta ekspedicija gudų tautos švietimo reikalais į Slucką ir jo apskritį. Ekspedicija dirbo 6 savaites ir surinko daugybę medžiagos.

Pačiame gi Minske sujungtas trijų draugijų po-sėdis: istorijos, laisvos — ekonomijos ir pedagogijos, nutarė sušaukti visos Gudijos švietimo draugijų suva-žiavimą.

Rusų Mokslo Akademija išleido naują kūrinių Gu-dų etnografo akademiko E. F. Karaskio „Bielorusy“ (Gudai) III tomą. Senoji vakarų rusų raštija. Mini-mas tomas teikia įdomių žinių ir lietuviu šviesuome-nei.

Pastaruoju laiku gudų mokslas turėjo skaudžių smūgių: Maskvoje mirė etnografas prof. N. Jančuk. Vitebske palaidojo gudų liaudies dainų rinkėją pulkininką K. J. Kutkauską (nuo 18 metų iki 1921 m. gyveno Vilniuje) ir Smolenske kankinio mirtimi nuo žmogžudžio rankos mirė prof. V. N. Dobrovolskis. Gudijos rytų pakraščių — Smolensko krašto — tyrinėtojas.

A. K.

Raštų apžvalga

Bielaruski Slag (Gudų Vėliava). Mėnesinis laikraštis Nr 2 — 3. Birželio — liepos mėn. 1922. Kaunas.

Sulyginus su pirmuoju, tas numeris išėjo daug pilnesnis. Pažymėsiu jame A. Holynco straipsnį „Prie klausimo apie Gudijos nepriklausomybę“ ir didelio ir turiningo d-ro A. Cvikevičiaus straipsnio pradžia. „P. Bersonovo pažiūros į gudų bylą“ (Bersonovas — žinomas rusų etnografas Vilniaus muzėjaus „reorganizacijos“ dalyvis po antro sukilimo). Iš apžvalgos „Po Oenujos“ matome, kad konferencijoje p. Lastovskio (Gudų Demokratinės Respublikos ministerių atstovas) Baltgudijos atstovavimas buvo palaikytas teisėtu, pripažinta, kad Gudų klausimas yra tarptautinis ir nuo jo išsprendimo priklauso taika rytų Europoj.

Straipsnis „Prie naujo kapo“ pašvęstas lenkų, sušaudytų Gudijoje, sukilėlių atminčiai.

Turininga spaudos ir Gudų kronikos apžvalga. Tarp kitko sužinojome, kad Vilkaviškij atidaryti Gudų mokslo kursai, į kuriuos įsirašė 30 klausytojų.

Nr. gale padėtos įdomios žinios apie neperiodiniai leistus D. Lietuvos kunigaikštijoje lapelius su pranešimais apie karo veiksmus. Septyni tokie lapeliai išleisti 1567 — 1617 laikotarpy surinkti Oksforto (Anglijoj) universiteto bibliotekoje. Šių lapelių, parašytų dalinai lotyniškai, dalinai sena gudų kalba, pavadinimai labai įdomūs.

Reikia žurnalui palinkėti išsiplatinimo

A. R.

KARIŲ TEATRAS.

Š. m. liepos 9 d. N pulko Švietimo Komisija suruošė vakarą. Buvo vaidinama Keturakio komedija „Amerika pirtyje“.

Vaidino K. miestelio pamiškėje. Diena pasitaikė graži, vaidinimo vizta buvo puiki, todėl publikos prisirinko daug.

Komedija buvo suvaidinta gerai; ypač gerai vaidino leit. A. (Bekampio rolę). Apskritai, ši artistų kuopelė daug žada, tik gaila, kad du jos nariu yra iškomandiruoti.

Liepos 16 d. minosvaidžių būrys suvaidino 2 komedijas: „Vargšas Tadas ir „Užgesusi žvakutė“. Vaidinimas pavyko vidutiniškai, tik lietus kliudė gausenei publikai susirinkti.

Kievas.

Sporto kronika.

5 p. D. L. K. Keistučio pulkas sporte šiemet žymiai pažengė pirmyn. Įvykusių visa eilė futbolo rungtynių ne tik pulko viduje, bet ir su kitomis dalimis arba ir su civilėmis sporto kuopelėmis tai visa liudija.

Pulkas šiemet turėjo rungtynių su Panevėžio lenkų gimnazijos gan gerai išlavinta futbolo komanda, su kuria išėjo lygiomis. Paskiau su Panevėžio lietuvių gimnazijos futbolininkais, bet čia liko pralaimėta ir per pulko šventę 11 d. birželio m. su 2 p. pulku Pernai 5—VIII rungtynėse su minimumu pulku buvo pralaimėta, bet šiemet nežiūrint, nors 2 p. pulko futbolininkų k-da gerai išlavinta, 5 p. pulkas visgi laimėjo duodamas 3 prieš 2.

Š. m. 10 d. rugpiučio po pietų įvyko futbolo rungtynės tarp 5 p. pulko ir Šarvuotų traukinių pulko futbolininkų komandų. 5 p. pulkas laimėjo 5 prieš 1.

15 d. rugpiučio m. š. m. žada įvykti rungtynės tarp 5 p. pulko ir 11 pėst. pulko,

Jei keistutiečiai futbolininkai ir toliau taip sparčiai žengs tolyn, tad numatoma, kad ateinančius metus pavys ir tas mūsų kariuomenės dalių futbolo komandas, kurios dabar užima pirmą vietą kariuomenės tarpe.

Už tai spartų sporto kilimą pulke, didesnę garbės dalį reikia atiduoti majorui B-čiui, kurio pastangomis tapo suorganizuota komanda ir nenuilstamai joje darbuojas.

Geros kloties keistutiečiams!

Žemaičių vaikas.

Lengvosios atletikos rungtynės.

Š. m. Liepos mėn. 2 d. įvyko lengvosios atletikos rungtynės 1-oji pėst. divizijoje. Nors rungtynės įvyko jau gana senai, bet kadangi tai yra pirmos panašios rungtynės mūsų kariuomenėje, tai pravartu bus pamlnėti jų eigą ir pasiektus rezultatus šiek tiek ir pavėlavus.

Rungtynių diena pasitaikė labai graži, taip kad ir žmonių, nežiurint į tai, kad rungtynėms vieta buvo parinkta apie 4 kmtr. nuo miesto, prisirinko labai daug ir rungtynėmis visi buvo labai patenkinti.

Nežiūrint į tai kad panašios rungtynės mūsų kariuomenėje įvyko pirmu kartu, bet iš pasiektų rezultatų matyti, kad sportas kariuomenėje plečiasi ir kad prie gerų norų galima pasiekti žymių vaisių, ką ir parodė aiškiai 1-os pėst. divizijos rungtynės.

Viena, kas metėsi į akis, tai kad dauguma dalyvių buvo mažai pasiruošę ir atvykę į rungtynės kaip ir pripuolamai, taip pat didelis trūkumas tas, kad daugelis dalyvių buvo apvilkti ne sporto kostiumais, kas žymiai pakenkė ir patiems dalyviams.

Iš pasižymėjusių rungtynėse galima pažymėti 3-čio p. p. leit. Dirvianskį Šarvuoto Auto-diviziono jaun. pusk. Vokiytaičį ir eilinį Laurynaitį.

Rungtynėse pasiekta šių rezultatų:

100 mtr. bėgimas.

I-ma vieta — 4 p. p. leit. Dirvianskis . . . 12, 3 sek
II-a „ Šarv. Auto-diviz. Vokiytaičis . . . 12, 6 „
III-čia „ Div. Štabo Chvalcovas atsiliko per 1 mtr

400 mtr. bėgimas:

I-ma vieta Šarv. Auto diviz. Vokietaitis 56,7 sek.
(naujas Liet. rek.)

II-a „ Div. Štabo Špakauskas 1 min. 0,05 sek.
III-čia „ „ „ Giedra atsiliko ant 1 mtr.

Šokimas į aukštį įsibėgėjus:

I-ma vieta 3 p. p. leit. Dirvianskis . . . 161 cm.
(naujas Liet. rek.)

II-a „ Šarv. Auto—Div. Vokietaitis . 161 cm.
III-čia „ „ „ Laurinaitis . 156 cm.

Šokimas su kartimi:

I-ma vieta Šarv. Auto—diviz. Laurinaitis 274 cm.
(naujas Liet. rek.)

II-a „ „ „ „ Vokietaitis 274 cm.
III-čia „ I-mo p. p. leit. Jodelis . . . 264 cm.

Dysko mėtymas:

I-ma vieta 3 p. p. Žygelis . . . . . 26,79 mtr.
II-a „ Šarv. Auto—Div. Šematulskis 26,27 mtr.
III-čia „ 4 p. p. Čižas . . . . . 26,06 mtr.

leities mėtymas:

I-ma vieta 3 p. p. Oričius . . . . . 35,93 mtr.

II-a „ „ „ Traškus . . . . . 34,67 mtr.
III-čia „ Šarv. Auto—Div. Šematulskis. 33,28 mtr.

Skritulio stūmimas:

I-ma vieta 3 p. p. Traškus . . . 8,785 mtr.

II-a „ „ „ Oričius . . . 8,021 mtr.

III-čia „ 4 p. p. Butkus . . . 7,087 mtr.

Estafetinis bėgimas 1000 mtr. (400,300,200 ir 100mtr.)

I-ma vieta . . . . . 3 p. p. komanda 2 min. 39 sek.

II-a „ Ukmergės komendantūros komanda
2 min. 45 sek.

III-čia „ 4 p. p. komanda . . . . . — — —
Del laiko stokos neįvyko: 1) šokimas į tolį įsibėgėjus, 2) šokimas į aukštį iš vietos, 3) 1500 mtr. bėgimas ir 4) raitųjų lenktynės.

Be šio dar buvo atlikta 5 p. p. raitų žvalgų komandos maniežo jodinėjimas ir futbolo rungtynės tarpe I-os ir II-os pėst. divizijų, apie kurias neminėsiu, nes apie jas «Karys» jau buvo šiek tiek rašyta.

Tiesėjai rungtynėse buvo 3 p. p. Pulk. Leit. Bilminas, 4 p. p. Majoras Petrauskas, 1 p. p. Majoras Rėklaitis, Liet. Fizinio Lavin Sąjungos Garbauskas St. ir Ukmergės notaras Švabinskas.

Ltn. J—is.

Ž I N I O S

Lietuvoje.

— Registracija baigusių aukštesnį mokslą. Kauno miesto ir apskrities karo komendantas kap. Braziulevičius paskelbė registraciją Kauno miesto ir apskrities piliečių, gimusių 1896 — 1902 ir baigusių šiais metais iki rugpiūčio 1 d. aukštesniausias mokyklas (gimnazijas ar tolygias).

— Lietuvos piniginis vienetas. Rugpiūčio 9 d. Steigiamasis Seimas priėmė trečiuoju skaitymu „Lietuvos piniginio vieneto įstatymą“. Vienetu bus „Litas“ kuris dalinsis į 100 centų.

— V Simfonijos koncertas. Šeštadienį rugpiūčio 12 d. Karo Muzėjaus sodelyje įvyko, kaip visados su pasisekimu, V Simfonijos Koncertas, suruoštas gen. leit. Nagevičiaus rūpesniu.

— Atvyko danai. Šiomis dienomis atvyko į Kauną penki danai — agronomai. Žemės Ūkio ir V. Turtų Ministerija juos priima savo tarnybon.

Visi rugpiūčio 11 d. išvažinėjo į įvairias Lietuvos dalis, į valstybės dvarus, susipažinti su mūsų žemės ūkio stoviu.

— Lengvosios atletikos rungtynės Lietuvos pirmenybėms. Rugpiūčio 12, 13, 14 ir 15 d. Kauno Stadone, ažuolyne įvyko lengvosios atletikos rungtynės Lietuvos pirmenybėms. Paimta daug naujų rekordų, iš kurių didelė dalis tenka kariams. 15 dieną (antradienį) buvo dalinamos dovanos.

— Valstybės Muzikos Konservatorija. Mokslas prasidės rugsėjo 1 d. Naujų kandidatų priėmimas į visus skyrius prasidės rugsėjo 21 d. ir tęsis iki 26 d.

— Nukauti plėšikai. Rugpiūčio 7 d. Šiaulių apskr. nukauti suimant du žymiu plėšikų vadu — Mikšys ir Smailys.

Lietuva ir užsieniai.

— Dar naujas pripažinimas. Užsienių Reikalų Ministerija gavo raštą, kad Bolivijos respublika (pietų Amerikoje) pripažino Lietuvą de jure.

— Lietuvos atstovais į Tautų Sąjungą plenarinį posėdį, kuris įvyks rugsėjo m. 4 d. Ženevoje, yra paskirti Ministerių Kabineto šie: Norus-Narusevičius iš Londono, Sidzikauskas iš Berlyno ir departamento direktorius Jonynas.

— Šveicarijos konsulas Lietuvai. Šveicarijos vyriausybė nusprendė paskirti konsulu Lietuvai p. Veinbergą.

— Naujas prancūzų konsulas. Rugpiūčio 11 d. užsienių reikalų ministeris priėmė naujai atvykusį Prancūzijos konsulą Lietuvai p. Eiber.

Iš Vilniaus.

— Negali supaisyti. Vilniaus paštas, daro daugybę klaidų per apsirikimą, nežinodamas gatvių pavadinimų, kurie nuo 1915 m. buvo mainyti jau 5 kart.

— Nederlius. Vilniaus spauda rašo, jog išskyrus grybus ir uogas, viskas neužderėjo. Šienas ir dobilai supuvę. Bulvės ir rugiai puva.

Užsieniai.

— Užims Esseną ir Mülheimą. „Berliner Tageblatt“ pranešimu, prancūzų kariuomenė gavo įsakymą pasiruošti užimti Esseną ir Mülheimą.

— Nepatenkinti lenkais. Latvių laikraščiai ir visuomenė yra susirūpinę dėl lenkų įsigalėjimo Leto-

lijoje. Pastaruoju metu lenkai pradeda steigti čia mokyklų, draugijų ir kas kart daro daugiau įtakos mažiau susipratusiems letgaliams.

— **Kariuomenių sumažinimas.** Estų laikraštis „Kaja“ vedamajame savo straipsnyje konstatuoja, kad Varšuvos sutartis neturėjusi to pasisekimo, kurio iš jos buvo laukiama. Baltijos Valstybių Sąjungos mintis išskyla tada, kai susieina Baltijos Valstybių atstovai, arba kada rusų klausimas virsta aktuali. Taip ir dabar — rusams pasiūlius sumažinti kariuomenes. Pasiūlymas įtartinas, nes rusai savo pažadų ligšiol neišpildė. Ar gali Baltijos Valstybės, kurios dar neradusios bendro kelio, statyti savo nepriklausomybę ant tokio netvirto pamato, kaip tai yra sovietų rusų siūlomoji sutartis? Kitaip stovėtų klausimas, jeigu Baltijos Valstybės jau būtų susitarusios.

Didžiausia kliūtis esą *lietuvių — lenkų konfliktas ir suomių nusistatymas*, kurie gana šaltai žiūri į sąjungos klausimą, matyti, nesuprasdami rusų pavojaus. Čia esą vokiečių politikos įtaka, kuri nenori, kad susikurtų tarp jų ir Rusijos stipri valstybių sąjunga. Bet, tur būt, pavyksia suardyti jų intrigus.

— **Peru Respublika** (Pietų Amerikoje) pripažino Latviją de jure.

Nauja Estijos politinė partija. Dešinysis nepriklausomųjų socialistų partijos sparnas sudarė naują partiją: „nepriklausomųjų socialistų darbininkų“.

— **Keblioje padėtyje del svaigalų uždraudimo.** Norvegija paskelbusi visuotinu balsavimu prieš dvejus m. svaiginamųjų gėrimų uždraudimą, atsidūrė del to keblioje ekonominėje padėtyje. Stortinge (parlamente) tuo klausimu eina smarkūs dabatai.

Manoma, kad Norvegija bus priversta nauju visuotinu balsavimu arba panaikinti uždraudimą arba pakelti gėralų stiprumą nuo 14%, kaip dabar, iki 21%.

— **Korfanty kovos su Pilsudskiu.** Rugpiūčio 7 d. Korfanty laikė Poznaniuje prakalbą, kurioje pasisakė žiauriai ir nenuilstamai kovosias su Pilsudskiu.

— **Čeko-slovakų oficeriai į užsienius.** Iš Pragos praneša, kad čekų krašto apsaugos ministeris pasiūles ministerių kabinetui pasiūsti 76 oficerius į užsienius specelizuotis karo moksle. Dauguma iš pasiūstųjų — generolai ir pulkininkai, kurie užima krašte aukštat vietas, važiuos į Prancūziją.

— **Baisi gelžkelio katastrofa.** Sulfer Spring'e (Amerika Missuri pakrantėje) susidūrė du traukiniai, ekspresas ir paprastas; 50 užmušta, ir daugiau negu 100 sužeistų. Daugelis keleivių buvo nužudyti ekspreso garvežio garu ir daugelis sukrito į vandenį.

— **Požemio drebėjimai.** Pizoje (Italijoje) rugpiūčio 2 d. buvo du požemio drebėjimai.

— **Lietuvių manifestacijos Amerikoje.** Rugpiūčio 5 ir 6 d. Naujorke, Bostone, Filadelfijoje ir kitose lietuvių kolonijose įvyko didžiausios lietuvių manifestacijos del Lietuvos pripažinimo de jure; buvo reiškiama padėka Amerikai ir sveikinama Lietuvos valdžia. Naujorko senatorius Calor sveikino lietuvius prezidento Hardingo vardu.

— **Pripažinimui paminėti.** Rugpiūčio 3 d. Baltijos — Amerikos Draugija kėlė drauginį pokilį Baltijos Valstybių pripažinimui paminėti. Dalyvavo oficialūs Baltijos valstybių atstovai ir rinktinė skaitlinga Amerikos ir Baltijos tautų draugija.

— **Fašistai nerimsta.** Italijos fašistai vis kovoje tai su komunistais, tai su socialistais. Neseniai sudegino jie socialistų laikraščio „Avanti“ redakciją. Genuoje fašistai užėmė Internacinalo konferencijos būstinę — šv. Jurgio rūmus.

— **Persų studentai Paryžiuje.** Persų Rūmai nutarė duoti švietimo ministerijai kredito, kad galėtų pasiūsti daugiau persų studentų į užsienius, ypač į Prancūziją. Į Paryžių yra jau paskirta 150 studentų.

— **Ruošiasi sukilti prieš lenkų valdžią.** Rytų Galicijos gyventojai ruošiasi sukilti prieš lenkų valdžią.

— **Kruvinai susirėmimai.** Prieš kelias dienas Hamburge įvyko kruvini susirėmimai tarp komunistų ir policijos dėl to, kad vienam kine buvo pastatyta drama „Mirties ratas“. Susirėmime užmušta 30 policininkų.

— **Liepia išsikraustyti.** Rugpiūčio 11 d. Elzas Loteringijoje penkiems šimtams vokiečių piliečių įsakyta išsikraustyti iš Elzas Lotaringijos.

— **Lenkų firmos bankrutuoja.** Lenkų spaudos žiniomis, pastaruoju laiku Lodziuje bankrutuoja daug žymių firmų.

— **Bolševikų organizacija Indijoje.** Indijoje prasidėjo dar intensingesnė bolševikų organizacija. Tačiau jos pasisekimas yra nedidelis.

Unitas Ukrainoje.

Pabėgusieji nuo lenkų persekiojimų iš Galicijos į Didžiąją Ukrainą unitų kunigai gavo iš Sovietų vyriausybės Ukrainoje leidimą laikyti pamaldas pamestose baznyčiose. Karšti Ukrainos patriotai unitų kunigai energingai griebėsi darbo ir labai galimas daiktas, kad jiems pasiseks sugrąžinti visus susipratusius ukrainiečius į jų tautinę graikų [katalikų unitų tikyba, sunaikintą ir uždraustą caro valdžios ir rusų sinodo.

Nelenkai Lenkijoje.

„Nova Reforma“ rodo ne lenkų gyventojų skaičių Lenkijoje (tikriausiai jos pagrobtose svetimose žemėse). Tie skaitmenys labai daug sako. Lenkų vaivadytėje nelenkų — 78,2% (!), tiek pat Stanislovovo vaivadytėje, Volyniaus vaivadytėje net 85,5% „svetim-tautiečių“ Tarnipolio vaivadytėje 55,7%, net pačioje Varšuvoje nelenkų skaitoma ligi 28%. Visoje Lenkijoje, jos dabartinėse sienose (tikimasi laikinose) su Galicija, Aukšt. Silezija, Gradnija ir Vilnija nelenkų gyventojų skaičius siekia 4%.

Blogai baigia savo gyvenimą tokios „lopinės“ valstybės, kur „tauty mažuma“ beveik lygi daugumai. Kol kas — vargas nugalėtiems, bet sulauks vargo ir nugalėtojai...

M-ras Ružancovas.

Ivairenybės.

— **Tarptautinis miestas.** Du žymiu Belgijos veikėju, tautų susiartinimo šalininku, senatorius Lafontaine ir prof. Otlet ėmėsi propagandos pastatyti artį Brukselio tarptautinį miestą (City international).

Miesto statymas turi būti užbaigtas 1930 m. ir alidengtas šimtmetinę Belgijos nepriklausomybės dieną. Mieste norima įsteigti įvairių įstaigų tarptautinės reikšmės, kaip pvz. prekybos rūmų, darbo biurų, biržą, teatrą, išradimų biurų ir t. t. Tas tarptautinis miestas turėsias būti neutralis, suautonomijos teisėmis.

Kareivio Eimučio paminklo fondas.

Anksčiau paskelbta 16.234 auks. 50 sk.

Elektro technikos batalionas. Karininkai ir karo valdininkai: po 50 auks: — majoras Wojciechowski, kpt. Galvydis, ltn. Černauskas, lt. Gertus, lt. Švagždys, lt. Vainauskas, lt. Mačiulskis, lt. Kudokas, lt. Šulcas, karo vald. Jurskis, karo vald. Gaigalas, karo vald. Jankauskas ir karo vald. Jovarauskas; lt. Endziulaitis po 40 auks., kpt. Masiulis 30 auks. ir Fridrichas Otto 25 auks.

Viso 745 auks.

Pil. Rinkevičius	100 auks.
Prov. Vaiciekauskas	100 "
Balys Biretto	20 "

Iš viso 17.199 auks. 50 sk.

Pranešimai.

Visų Kariuomenės dalių Švietimo Komisijų Pirmininkams.

Prašome atsiųsti į „Kario“ Redakciją (Laisvės Alėja, 12) šių žinių iš savo dalių gyvenimo:

1) Kurias spausdintas dainas dainuoja Tamstų dalies kareiviai ir iš kurių, būtent, spausdinių jos paimtos?

2) Kurias nepaskelbtas spaudoje dainas kareiviai dainuoja ir kas tas dainas yra sustatęs arba surinkęs iš žmonių, o taip pat kurioje vietoje yra gimusios tos dainos? Tų dainų prašome atsiųsti į Redakciją ištisus tekstus.

„Kario“ Redakcija.

Rugpiučio mėn. 1 d. atsidarė 3 pėst. D. L. K. Vytauto pulko I-sis šachmatininkų turniras. Pasižymėjusiems gabumu duodami prizai 3-jų rūšių.

Rezultatai bus pranešti.

Vytauto pulko šachmaturniro Pirmininkas
K. v. Bertulis.

Miškų Inspektoriams ir Urėdams.

Kadangi kai kurie Miškų Urėdai kreipiasi su klausimais, kokią kainą imti už uogų, grybų ir riešutų rinkimą — Miškų D-tas praneša, kad nurodytų miškų produktų rinkimas turi būti leidžiamas veltui. Be to perspėjama, kad jeigu miškų sargyba ims kokį nors mokesnį savo naudai, bus traukiama teisman.

Miškų Departamento Direktorius.

Redakcijos atsakymai.

D. Sikorskiui. Galima, jei tamsta pats duos parašą, kad tėvai bežemiai.

Virš. L. Galima gauti žemės. Kreipkitės pas savo apskr. Z. U ir V. T. M-jos įgaliotinį.

V. Kamarauskiui. 1. Kreipkitės tuo reikalu pas savo apskr. Miškų Urėdą. 2. Artimiausias teismo sekretorius, tai tamstai paaiškins.

J. Vilbikai. Kreipkitės pas savo apskr. Miškų Urėdą.

J. Mažeikai. Teismo keliu.

Karininkui Seniui Paduokyte prašymą savo apskr. Z. U ir V. T. M-jos įgaliotini.

D. Kalneliui Ne. Bus atskiras parėdymas.

V. Valiuliui. Galėsite, kuomet bus atskiras parėdymas.

V. Greičiui. Negalima.

P. Staskonini. 1. Tai Naujokų Ėmimo Komisijos nuožūra. 2. Ne.

Stremkai. Kol kas nežinia.

„Alegronui“. Gali.

J. Damažiui. Skaitosi 6 mėn.

A. Valašiūnui. Einant karinės prievolės įstatymu — specialėse dalyse kariai tarnauja 3 metus.

J. Zabulioniui. Del išsivadavimo pakelk klausimą iš naujo Naujokų Ėmimo Komisijoje, kur Tamsta buvai priimtas.

Pašto ženklais negalima. Reikia perlaidu pinigais siųsti.

V. Baltrūnui. Įgitasai laipsnis lieka. Del negavimo parašykite komandos keliu pareikimą savo dalies viršininkui.

J. Raisonui. Mokslo metai prasidės, tur būt, apie gruodžio mėn. Reikia turėti 4 kl. mokslo cenzas.

M. Prui. Tai dalies vado nuožūra.

K. Tilvai. Apie išsivadavimą kol kas nieko negirdėti. Rekvizicijos klausimą pakelkite savo apskr. rekvizicijos komisijoje. Del atostogų kreipkitės pas savo dalies viršininką. Malkas gauna tik visai neturtingos karių šeimos, valstiaus valdybos nuožūra.

Svajonėliui. 1. Apmokama 20 auks žym. mokesniu. 2. Gali, būtų mobilizuotas. 3. Keturių klasių. 4. Galima, „Kario“ Administracijoje, Totorių g-vė 14 Nr. 5. Galite atsiųsti 75 auks. pašto perlaidu, išsiųsime „Atspindžius“.

Lais. sam. Pr. Purdiniui. 1. Einant įsakym. kar. 346 Nr. 1 § (laisvai samdomas, užimantis raštininko vietą — prilyginamas prie kareivio) 4 punkt. — algos negausite. 2. Įstatymo nėra.

J. Ciunėliui. Paduoti reikia prašymas savo apskr. Naujokų Ėmimo Komisijai, su tėvo gimimo metrika ir paskendusio brolio dokumentu ar mirimo metrika.

Pastaba. Minimų Tamstos laiške 2 auks. visai neradome.

A. R. Bus paaiškinta Naujokų Ėmimo Komisijoje kuomet lauka.

Belstov. kareiviams. Jei yra prasižengimų, reikia skųstis statutais numatyta tvarka.

V. Rymavičiui. Tai visai priklauso nuo jūsų dalies viršininko.

Degonui. Atitarnavę savo laiką kariuomenėje — galėsite žemės gauti. Reikės kreiptis pas savo apskr. Z. U ir V. T. M-jos įgaliotinį.

Kar. Mindaugiečiui. Žiūr, atsakymą Tilvai apie malkas.

Juodadaučiui. 1. Kiek atitarnausite, tiek ir bus įskaityta į tarnybą. 2. Priklauso nuo to, kada tie dokumentai bus išsiųsti.

Misėvičiui B. Jei tamsta tarnauji pašauktas — negali gauti pašalpos.

Šerniui. Žemės gali gauti tik atlikęs karo tarnybą.

K. Zamackui. Reikia kreiptis teisman. Jei Jūs neturite tikrų dokumentų patys esate kalti.

J. p. Tajauskui. Tik už laiką atatarnautą savanoriu. Kreipkitės tuo reikalų pas savo apskr. Komendantą.

Kar. rašt. Tumėnui. Gali, bet ne baigusiujų mokamas komandas puskarininkių ženklus.

P. Zajančkauškiui. Nuo spalio mėn.

D. Bagdonui. Tas pilnai priklauso nuo jūsų dalies viršininko. Jei jis duos liudymą išgauti žemės — gausite.

Virš. Krasiukui. Persikelti galima tik dalių vadams sutikant. Laispis ir alga, kaip virštarnybiniam, lieka. Jei etatuose vieta bus, aišku tuomet busi tamsta paskirtas. Kalbamo įstatymo — be jau paskelbtų — nėra. Del algos kol kas nieko negirdėti.

S. Lingei. Nesiskaito.

Antanui Černiauskui. Tamsta gali stoti į „Prof. Mokytojų Sąjungos suaugusiems kursus“ Kaune.

Nauji Karo Mokslo Skyriaus leidiniai.

„Mūsų Žinynas 4 Nr.	45 auks.
„ . . . . . 5 Nr.	50 „
„ . . . . . 7 Nr.	60 „
Baranovo „Anatomija ir Fiziologija“ vertė Brundza J. Dr.	40 „
„Užtaisų sprogdinimas su elektra“ vertė Gabrys vyr. lt.	10 „
„Topografijos ženklai“	3 „
Radus-Zenkavičius Gen. „Susitinkamų kautynių bruožai“	35 „
Kurkauskas pulk. „Vadovėlis sprogdintojams“ (materialė dalis)	15 „
Pamokymas šaudyti (brėžiniai) iš Vokiečių 1898 metų pavyzdžio šautuvų ir karabinų	neparduodama
„Atspindžiai“ 10 Nr.	20 auks.
„ . . . . . 11 Nr.	25 „
Bobinskis pulk. „Mikrotelefono aparatų sudėtinųjų dalių įrengimo ir veikimo pagrindai“	80 „
Bobinskis pulk. „Lauko telegrafo ir telefono kabelių remontas“	25 „
Bobinskis pulk. „Induktorinis telefonų komutatorius vokiečių paštų telegrafų valdybos tipo OBO 5 pritaikintas foniniam šaukimui“	20 auks
Bobinskis pulk. „Vokiečių pavyzdžio induktorofoninės lauko telefonų komutacijos dėžutės“	35 „

Minėtus leidinius galima gauti Kr. Aps. M-jos Karo Mokslo Skyriuje, Laisvės Alėja 12 Nr.

Lietuvos gynėjau - kareivi!

Jei nori žinoti kaip gyvena tavo broliai - seserys tautiečiai, atsiskyrę nuo tavo dabar ginamos jų gimtosios šalies Lietuvos, tai prašyk savo giminių arba pažįstamų, kad tau užsakytų savaitinį laikraštį

„Išėivių Drauga“

kurį leidžia

Britanijos lietuvių kat. darbininkų sąjunga

ir iš kurio tu sužinosi kaip gyvena tavo tautiečiai Škotijoje ir visoje Didžiojoje Britanijoje (Anglijoje).

Draugiškas sveikinimas Lietuvos kareiviams nuo

„Išėivių Drauga“,
281 Eglinton str.,
Glasgow, S. S.,
Scotland.

NUO KIEKVIENO
MĖNESIO 1 dienos
GALITE UŽSISAKYT

KARI

„K A R Y S“
PILIAUSIAS
LAIKRAŠTIS

6 mėn. 30 auksinų
3 mėn. 15 auksinų

Adr.: KAUNAS,
Laisvės Al. 12.

Reikalaukite visos Lietuvos knygynuose,
skaityklose ir pas laikraščių pardavėjus.

Jau išėjo vienintelio Lietuvos iliustruoto laikraščio

ATSPINDŽIAI

11 nr. (liepos mėn.).

TURINYS YRA:

Paveikslų:

Genujos konferencija (14 pvz.);
Steig. Selmo 2 metų sukaktuvės
(2 pav.);
Lietuvos opera (15 pav.);
Derybos Suvalkuose ir kt.

Raštų:

Ernestas Galvanauskas.
Lietuva Genujos konferencijoje, P. KZ.
Iš Lietuvos Universiteto istorijos, Z. Ž.
Jis ir ji, Juozas Tysliava,
Vilnius, Salys Šemerys.
Kaip Nemunas merdėja, J. L-tis.
Lietuvos opera, Juozas Žilevičius.

Redakcijos ir administracijos adresas: Kaunas, Lal-
svės Alėja 12 Nr. Telef. 90.
Ekspedicijos adresas: Kaunas, D. Totorių g. 14 Nr.

Priimama prenumerata ir užsakymai siuntinėti atskiriem NN komisan
visuomenės, ūkio ir finansų
mėnesinio laikraščio **„LIETUVOS ŪKIS“**

Šis laikraštis yra valstybinių, visuomenės ir profesinių įstaigų ir organizacijų centrinis organas, kuriam rūpi mūsų krašto žemės ūkio, pramonės, prekybos, transporto, kredito, finansų ir kiti sutvarkymo reikalai. Laikraštį bendradarbiauja mūsų ekonomistai, finansistai ir kiti minėtų sričių specialistai. Be ekonominio ir finansinio turinio straipsnių, jame dedama: mūsų ir užsienio ūkio ir finansų padėties apžvalgos ir apyskaitos, apie rinkas, kainų stovį, biržos kursą; statistikos ir kit. daviniai ir įvairios praktinės žinios informacijos, reikalingos mūsų ūkininkams, pramoninkams, prekybininkams ir kit. praktikos veikėjams.

„L. Ū.“ jau išėjo 4 N-riai, ir jų turinai pažymėti kai kuriuose Lietuvos laikraščiuose.

Prenumeratos kaina:

Lietuvoje: metams	175 auks.	Užsieny: 225 auks.	Amerikoje: 1½ dol.
pusei metų	90 "	115 "	75 cent.
metų ketvirčiui	45 "	60 "	50 "
atskiro Nr. kaina	15 "	20 "	20 "

Knygynams, vart. b-vėms, stočių knygynams ir kit. atskirų NN. platintojams duodama 20 nuoš. komiso. :- Redakc. ir administracijos adr.: „Lietuvos Ūkis“ Kaunas, Totorių g. 14, k. 7.

Leidėjas—Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius—Ltn. K. Kepalas.

Lietuvos Valstybės spaustuvė. Kaunas. Totorių gatvė Nr. 14

89 39 754